

Koordinationsgruppens beretning 2024-2025

1: Baltic Sea NGO Forum

Koordinationsgruppen har i den forløbne periode fortsat arbejdet med at reetablere Baltic Sea NGO Network. Det har imidlertid vist sig at være meget vanskeligt. Der er heller ikke aktive platforme i alle Østersølandene. Der mangler en platform i Finland og i Tyskland. Det er især den estiske, polske og svenske platform, der sammen med den danske platform har været aktiv i arbejdet med at fortsætte samarbejdet. Vi arbejder i øjeblikket fortsat på at undersøge mulighederne for i en eller anden form at fortsætte samarbejdet.

2. Deltagelse i EU-strategien for Østersøregionen

EU's Østersøstrategi blev vedtaget af Det Europæiske Råd i oktober 2009. Strategien går i korthed ud på at koordinere initiativer fra medlemslande, regioner, Østersø-organisationer, finansielle institutioner m.v. for at fremme en mere balanceret udvikling af regionen. Strategiens overordnede målsætning er, at Østersøregionen skal blive:

- Miljømæssigt bæredygtig (f.eks. at reducere forureningen af Østersøen).
- Velstående (f.eks. fremme innovation i små og mellemstore virksomheder).
- Tilgængelig og attraktiv (f.eks. skabe bedre transportforbindelser).
- Tryk og sikker (f.eks. forbedret sikkerhed til søs).

Østersøstrategien var den første EU-strategi, der samler indsatsen rettet mod en geografisk afgrænset makro-region. (Senere fulgte Donau-regionen, strategien for Adriaterhavet og Det joniske Hav og Alpestrategien). Strategien blev revideret i 2020, hvorefter den er opdelt i 14 tematiske prioritetsområder (PA, Priority Areas). Der er ikke længere 4 generelle områder (HA, Horizontal Action).

Der er i hvert land etableret en national platform, der koordinerer indsatsen med strategien på nationalt niveau. I Danmark er Udenrigsministeriet ansvarlig.

Finansiering: Ingen udsigt til yderligere penge. Europa-Parlamentet har tidligere givet såkaldt ”teknisk støtte” (administrative omkostninger) til de enkelte prioritetsområder.

For at sikre inddragelse af alle relevante interessenter afholdes hvert år et Annual Forum (nu kaldet Strategy Forum) vedrørende Østersøstrategien.

Annual Forum 2024 blev afholdt 29.-31. oktober 2024 i Visby på Gotland, Sverige med Ole Meldgaard som deltager fra Østersø NGO Netværk, Danmark. Der var mere end 600 deltagere. Fokus var på sikkerheden i Østersøregionen.

Det store fremmøde viser der fortsat er stor interesse for Østersøstrategien, som er en platform for samarbejde mellem regionens myndigheder, civilsamfund, business og akademika. Strategien fokuserer på udfordringer, som er grænseoverskridende og bedst håndteres i samarbejde.

Udover det store antal deltagere kom interessen også til syne gennem mere end 200 nye ideer til samarbejde, som i dagene op til forummet var sendt til arrangørerne, hvoraf nogle af forslagene blev diskuteret på roundtable-møder på førstedagen.

Det dominerende tema i år var resiliens. Det vil sige østersølandenes evne og kapacitet til at håndtere og overvinde samfundsmæssige kriser, f.eks. pandemier, klimaudfordringer eller trusler mod landenes militære såvel som civile sikkerhed.

I lyset af Ruslands aggressionskrig i Ukraine er resiliens kommet højt op på dagsordenen, og forummet blev i høj grad præget af diskussioner om, hvordan landene kan imødegå også de værste tænkelige udfordringer, bl.a. for energiforsyning og transport i regionen.

Enhver form for naivitet er væk, og vi bliver nødt til også at tænke på, hvad gør vi i den værste tænkelige situation med trusler mod landenes infrastruktur i en Østersøregion, som er blevet et højspændingsområde, blev der sagt.

For eksempel trusler mod forsyningssikkerheden. Mere end 2000 skibe sejler hver dag i Østersøen med varer til landene. Hvad gør man, hvis skibstrafikken bliver afbrudt i de danske stræder? Det vil få alvorlige følger for befolkningerne og landenes evne til at fungere. Der arbejdes derfor med alternative ruter til transportforsyninger øst-vest, hvor de nuværende trafikkorridorer overvejende er nord-syd.

Der var mange diskussioner på Forummet om, hvad man skal forstå ved resiliens, men resiliens betyder først og fremmest handlinger, og for at forstå omfanget og dybden af resiliens blev der peget på Ukraine. Her kæmper myndigheder og befolkningen hver dag med at imødegå militære og civile udfordringer.

Krigen i Ukraine og udfordringer for også de vestlige lande fyldte meget på forummet. 50 ukrainere deltog i diskussionerne. Gotland ligger i frontlinjen af det svenske forsvar og NATOs forsvar, og der var eksempler på, hvad befolkningerne i Finland og på Gotland kan gøre i en krisesituation med udfald af energiforsyning og forsyninger med madvarer.

Ingen lande kan håndtere de store udfordringer alene. Samarbejde er nødvendigt, herunder også med et stærkt bidrag fra civilsamfundet.

Annual Forum 2025 afholdes 28.-30. oktober 2025 i Pormorski regionen i Polen og Annual Forum 2026 afholdes 9.-10. juni 2026 i Tallinn i Estland.

Annual Forum 2026 i Tallinn

2.1. Civilsamfundsstrategi for EU's makroregioner

Østersø NGO Netværk, Danmark var i begyndelsen af juni 2024 med til at stifte et europæisk netværk for civilsamfundsorganisationer. Organisationerne arbejder med EU's regionale strategier i fire regioner: Østersøområdet, Donauområdet, området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav samt Alperregionen. I alt 32 organisationer fra 20 lande står bag initiativet. Det europæiske netværk skal søge politisk indflydelse på EU-strategierne for disse områder. Netværket er et åbent og dynamisk samarbejde mellem aktive og dedikerede civilsamfundsorganisationer. Alle civilsamfundsorganisationer i Europa er velkomne til at bidrage til samarbejdet. Blandt de kommende opgaver er udarbejdelse af et politisk papir om EU's fremtidige makroregionale strategier samt søge kontakt med Komiteen for Regional Udvikling i det nyvalgte EU-Parlament. Koordinator for netværket er Det Europæiske Hus i Budapest, som i maj udsendte den første [årbog](#) om civilsamfundets hidtidige indsats i makroregionerne.

Netværket deltog i december i en konference i Bryssels om bl.a. EU's sammenhængspolitik. Netværket har foreslået at der sættes fokus på social sammenhængskraft i EU-landene - et område, hvor civilsamfundet har gode forudsætninger for at bidrage. Ole Meldgaard repræsenterede Østersø NGO Netværk, Danmark, i Bryssel.

Østersønetværket har også bidraget til et europæisk webinar om Trump og Grønland, hvor Ole Meldgaard orienterede om situationen efter Trumps tiltræden som præsident og ønsket om at kontrollere Grønland.

3. Deltagelse i nordisk civilsamfundsnetværk

Nordisk Samarbejde

Netværket har aktivt deltaget i det nordiske civilsamfundsnetværks (Nordic Civ) arbejde for en bæredygtig udvikling i Norden. 40 nordiske organisationer deltog over fire år med bidrag til den nordiske vision om at være verdens mest bæredygtige og sammenhængende region i 2030. Østersønetværket bidrog med såvel generelle politiske synspunkter og specifikke anbefalinger i et 29 sideres notat. I alt fremlagde vi 16 målsætninger og 40 anbefalinger på områder som forurening af Østersøen, transport og infrastruktur, plastic i naturen, fødevarer, tøjproduktion, cirkulær økonomi, byudvikling, turisme, uddannelse, arbejdsmarked og social inklusion.

Notatet indgik i Nordisk Ministerråds arbejde med en handlingsplan for perioden 2025-2030. I nogen tilfælde er der overensstemmelser mellem vores forslag og Nordisk Ministerråds handlingsplan, som blev vedtaget i efteråret 2024.

Nordic Civ blev nedlagt med udgangen af 2024. Der er fortsat behov for et nordisk netværk, som vil arbejde med miljø, biodiversitet og klima og social inklusion. Ole Meldgaard repræsenterer Østersø NGO Netværk, Danmark, i dette arbejde.

4. Medlemskab af Nordisk social platform

Nordisk Ministerråd har finansieret en social platform med deltagere fra alle nordiske lande og selvstyreområderne. Der har været en overvældende stor interesse for platformen, som samler sociale civilsamfundsorganisationer til en diskussion om nordisk samarbejde på socialområdet. Alle møder er digitale. Ole Meldgaard repræsenterer Østersø NGO Netværk, Danmark, i dette arbejde.

5. Samarbejde med The Baltic Sea Parliamentary Conference (BSPC)

BSPC blev etableret i 1991 som et forum for politisk dialog på en række transnationale politikområder mellem parlamentarikere fra de forskellige Østersølande. Østersø NGO Netværket har i en årrække som samarbejdspartner været inviteret til at deltage i den årlige konference.

I 2024 foregik konferencen på Hotel Marienlyst i Helsingør, hvor Jens William Grav deltog som repræsentant for Baltic Sea NGO Network og havde lejlighed til at tale til Østersøparlamentarikerne. Han fremhævede på ny ønsket om at skabe et forum for dialog med de øvrige NGO'er i Østersøregionen ligesom der er etableret dialogen med repræsentanter for de unge:

“Mr Jens William Grav, coordinator, reflected that the last time he had been at this venue in 2009, the Nord Stream pipeline as well as nuclear power had been discussed. Some things changed; others stayed the same. He went on to explain that the purpose of the Baltic Sea NGO Network was to bring NGOs from different countries and fields together and influence democratic decision-making in the region as well as raising awareness for the work of NGOs. People-by-people contact and human rights issues had been a focus of their efforts. While the Network had used to have platforms in every country of the region, recently, the ones in Finland and in Iceland had been shut down. Some of the platforms were coordinators for some of the EU macro strategy’s priority areas such as Sweden for education and Poland for tourism. He underlined that civil society was important for the development of the Baltic Sea region. In the Nordic tradition, democracy started in NGOs in which boards were elected. That experience was taken to other democratic institutions, such as political parties. As for the Network’s partnership with the BSPC, Mr Grav said that discussions were ongoing to establish an event like the Baltic Sea Parliamentary Youth Forum to bring the whole of society into the BSPC’s discussion. He stressed that every part of society was needed in the region’s development.”¹

¹ (Kilde: [Cooperation - The Link to the Future • BSPC](#) - BSPC’s hjemmeside)

Jens William Gravs ønske om et tættere samarbejde med parlamentarikerne blev meget positivt modtaget.

Det danske folketingsmedlem Henrik Møller (S) blev i Berlin valgt til formand for Østersøparlamentarikerne (BSPC). I Helsingør blev Alfons Röblom fra Åland valgt som ny formand.

Koordinationsgruppen er i en tæt dialog med Henrik Møller og Alfons Röblom om der kan arrangeres en NGO-konference finansieret af BSPC inden næste BSPC-konference på Åland.

Overdragelse af formandskabet i BSPC til Alfons Röblom fra Henrik Møller

6. Medlemsmøder

Valgmøde den 19. april 2024 kl. 17-19 med kandidater fra S, V, M, SF og Konservative

Østersø NGO Netværk, Danmark, holdt fredag den 19- april med Europabevægelsen politisk debatmøde med 5 kandidater til Europaparlamentsvalget om EU og Østersøen. Mødet foregik i det socialdemokratiske ungdomshjem i Geislersgade på Amager. Der var en god og konstruktiv debat og det gav anledning til en bred vifte af spørgsmål fra salen.

Der var stor enighed om at der fortsat er et stor behov for at fokusere på sikkerhed og klima. Det er i den kommende periode vigtigt, at EU ikke bliver mindre ambitiøs på det klimapolitiske område. Det er også fortsat vigtigt med aktive NGO'er for at påvirke politikken i EU.

Møde om sprogpolitik i de baltiske lande (Nationsbyggeri, statsborgerskab og sprogbeskyttelse) med Peter Kyhn den 7. november 2024

Sprogpolitikken i de baltiske lande har siden uafhængigheden i 1991 været en af konfrontationspositionerne mellem titulærbefolkningerne (estere, lettere og litauere) og de russisktalende.

Ved mødet redegjorde Peter Kyhn, Baltikumkender og næstformand i Dansk-Estisk Selskab, med udgangspunkt i landenes historie for sprogpolitikens betydning for de baltiske landes nationsopbygning, relationer til mindretal og eksterne relationer siden deres genvundne uafhængighed ved den kolde krigs afslutning.

Mødet blev afholdt i samarbejde med Dansk-Estisk Selskab. Mødet foregik hos Cphbusiness og det var muligt også at deltage online.

Møde den 13. november 2024 om Status i Europa efter EP-valget med Julie Hassing, forsker i Statskundskab ved Lunds Universitet

status for EU-samarbejdet efter EP-valg, udpegning af topfigurer i EU og ny Europakommission

onsdag den 13. november 2024 kl. 18.00 – 20.00

i sognegården ved Jægersborg Kirke, Søndersøvej 5, 2820 Gentofte

Program:

18.00: Velkomst, Foreningen byder på en sandwich og drikkevarer

18.30: Oplæg v/ Julie Hassing

Forsker i statskundskab ved Lund Universitet.
Kandidat for Venstre ved EP-valget 2024.
Formand for Venstres Europaudvalg

Uddannelse

2013: Ph.d. i statskundskab, Det Europæiske
Universitetsinstitut i Firenze

2008: MPhil i EU studier, Cambridge

2007: Cand.scient.pol. Københavns Universitet.

Erfaring

Julie Hassing gav en grundig orientering om situationen om sammensætningen af den nye Europa-Kommission efter valget. Mødet var et fællesarrangement med Europabevægelsen og foregik i sognegården ved Jægersborg kirke.

Virtuelt møde med Europe Dialogue

Sammen med Europe Dialogue afholdt Østersø NGO Netværk, Danmark, den 29. januar 2024 et online møde om Denmark in the World 2025 - from Baltic Sea to New York. Webinaret fokuserede på udfordringer og muligheder for den Nordisk-Baltiske region ligesom de to ansvarlige organisationer kort blev præsenteret. Mødet foregik på engelsk, da der var deltagere fra mange forskellige dele af Europa.

Vi ønsker at fortsætte dette samarbejde og arrangere andre internationale online møder.

Webinarmøderække om Østersøregionen i en krisetid - 3 webinarer om den sikkerhedspolitiske situation i Danmarks nærområde

Efter afslutningen af Den Kolde Krig var der et håb om, at en ny verdensorden byggende på mellemfolkelig og mellemstatslig fred, dialog og samarbejde ville vokse frem. Forventningerne til en sådan fredelig samfundsudvikling er dog ikke blevet indfriet for hele regionens vedkommende. Særligt efter Ruslands invasion af Ukraine har udviklingen bevæget sig i en negativ sikkerhedspolitisk retning. Da vi i Østersø NGO Netværk, Danmark, ønskede at sætte fokus på de udfordringer og samarbejdsmuligheder, Østersøregionen står overfor afholdt vi i februar 2025 3 webinarer om emnet, og arbejdet med at arrangere et fjerde. Det drejede sig om følgende webinarer:

Onsdag den 5/2 2025: Ruslands interne udvikling v. Daria Wagner, Danske Venner af et demokratisk Rusland

Mandag den 17/2 2025: Den militære og sikkerhedspolitiske situation i Østersøen v. Amalie Theussen, Forsvarsakademiet.

Onsdag den 26/2 2025: Rusland som militær magt efter Ukraine og trusler i Østersøen v. Jørgen Staun, Forsvarsakademiet.

Vi arbejder med et fjerde møde om Civil resilience og Østersørådets indsats på området.

Tilmelding til møderne er sket vi Billetto. Det har fungeret fint og også været med til at skabe større interesse for vores arbejde.

Der har været mellem 25 og 40 personer der har løst billetter til de enkelte arrangementer.

7. Bidrag til revision af CBSS

I forbindelse med arbejdet med revision af Østersørådet har netværket sendt et brev til CBSS. Brevet er vedhæftet denne beretning.

Vi ønsker Østersørådet skal spille en stærkere rolle i et tættere samarbejde i regionen i den nuværende spændte sikkerhedspolitiske situation. Der er behov for øget politisk dialog i regionen der også inddrager civilsamfundsorganisationerne.

8. Bidrag til revision af Nordisk Råd

I forbindelse med årsmødet har vi udarbejdet en udtalelse der opfordrer de nordiske regeringer til at igangsætte et kommissionsarbejde med henblik på en revision af den nordiske samarbejdsaftale, så samarbejdet er på højde med dagens og morgendagens udfordringer og muligheder.

9. Henvendelse til udenrigsministeren

Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen

I forbindelse med Danmarks kommende formandskab for EU har vi opfordret udenrigsministeren til, at formandskabet bør sætte Østersøregionen højt på den politiske dagsorden – ikke mindst i lyset af Ruslands aggressive adfærd. Brevet er vedhæftet beretningen.

10. Deltagelse i EU-projekt

Netværket er partner i et nyt østersøprojekt om bæredygtig turisme og udvikling og social resiliens i landområder i det sydlige Skandinavien. Vi er associeret partner. Vi har ikke noget ansvar for projektet, men vi kan bidrage med vores viden og ressourcer temmelig frit. Der er partnere fra Sverige, Polen, Litauen, Tyskland og Danmark. Der søges i øjeblikket EU-finansiering til projektet.

11. Medlemskab af andre organisationer

Rite Højskole (Vært for ERASMUSKURSUS arrangeret af NGO-Netværk for Internationalt projektarbejde)

Netværket er medlem af NGO-Netværk for Internationalt projektarbejde.

11. Økonomi

Vores begrænsede økonomiske situation sætter grænser for aktiviteter. Vi har koncentreret os om at arrangere nogle få medlemsmøder.

12. Kommunikation

Der har i den seneste periode været et nedbrud på hjemmesiden. Der arbejdes med en etablering af en ny hjemmeside. Det har således alene været vores facebookside, der har fungeret.

Kim Frederichsen er ansvarlig for facebookside, ligesom han også står for udsendelsen til medlemsorganisationerne.

Vi skal fortsat opfordre medlemsforeningerne til at få omtalt deres arrangementer på den nye hjemmeside og facebookside.

13. Internt samarbejde

Koordinationsgruppen mødes ca. hver 6. uge. Imellem møderne er der hyppig kontakt via e-mail.

Koordinationsgruppen har bestået af:

- Koordinator Jens William Grav, Foreningen Severin
- Kasserer Thomas Due Jørgensen, Foreningen Severin
- Flemming Thøgersen, Oplysningsforbundet Fora
- Poul Breyen, Europabevægelsen
- Ole Meldgaard, Kofoeds Skole
- Susanne Prip Madsen, Foreningen NORDEN
- Jeanette Thomsen, Dansk-Estisk Selskab.

Suppleanter:

- Kim Frederichsen, FN-Forbundet
- Hans Jørgen Vodsgaard, Interfolk
- Jeppe Strandberg Mugaas, Foreningen Norden
- Kirsten Gjaldbæk, Foreningen Danmark-Letland

Koordinationsgruppens medlemmer og suppleanter har mødtes fysisk eller på teams i den forløbne periode.

Hans Jørgen Vodsgaard har i forbindelse med årsmødet valgt ikke at genopstille. Han skal have en stor tak for sin indsats i netværket gennem årene.

10. marts 2025

*På koordinationsgruppens vegne
Jens William Grav, koordinator*

Bilag 1

29th January 2025

CBSS
Mamma Reenstiernas Palats,
Wollmar Yxkullsgatan 23,
11850 Stockholm,
Sweden
cbss@cbss.org

CBSS Review

Baltic Sea NGO Network, Denmark has reviewed the role of CBSS, cf. the Porvoo Declaration of 14 June 2024 item 11.

The review was carried out by the Network's Coordination Committee based on almost 25 years of experiences with cooperation with authorities and civil society actors in the region.

Geopolitical situation

The geopolitical situation in the Baltic Sea Region has dramatically changed during the last 10 years. The Sea of Peace has become the Sea of Conflicts, and the region is a key pillar in defense against Russian aggression and in the European security structure.

The Russian war in Ukraine and aggression against its neighbours to get revenge and revision has made the Baltic Sea a region of high tension with threats of hybrid and military attacks from Russia on its neighboring countries. This is the most important security threat in the region. The countries of the region are in the frontline.

On that background, we believe the Baltic Sea Policy must be prioritized, strengthened and upgraded, and the role of CBSS as well increased. This applies to content and substance of the policy, and lines of communication and cooperation. CBSS and its structures must be fully adapted to the new realities in the region.

Due to the war, Sweden and Finland have joined NATO, and the Baltic Sea is almost completely surrounded now by NATO and EU countries. At the moment, Russia is weakened in the region, but it still has a substantial military capacity. It is expected that Russia will increase its deterrence behavior against all countries in the region that are perceived as hostile countries. Military experts predict that Russia will have the potential for posing a direct challenge to the countries in the region within a timeframe of 5-7 years*.

At the same time, Europe faces a strong demand on Europeans' own engagement in European security affairs, including in the Baltic Sea Region with its long border with Russia.

It means the Baltic Sea Region and Europe must show strong solidarity of all kinds to ensure safety and security in the region. It necessitates a deeper and stronger cooperation among the democratic states and societies in the region to ward off military, political and civil threats against the region.

The countries in the region must be militarily strong enough to defend against Russian aggression. They must be able to defend their political and economic institutions, and they must protect their peoples and societies against Russian sabotage on critical infrastructures to ensure a normal civil life in the region.

Ultimately, it is a question of Western democracy versus a Russian totalitarianism. It is about the entire post-Cold War order in Europe.

As right next to Russia, the Russian aggression will no doubt influence all aspects of life in the Baltic Sea Region for a long time to come, posing numerous threats to political stability and daily life of the citizens. We may be entering a period with unrests, wars and conflicts in Europe. It is not the time for naivety about Russia's intentions to sabotage daily life for the citizens in the region.

Therefore, we find it necessary to develop a long-term strategy of comprehensive security with both military and civil means for the Baltic Sea Region with political support from the governments and parliaments, backed up by citizens, to handle the situation robust and flexible.

After the suspension of Russia and the country's later withdrawal from the organization, CBSS consists of only democratic countries. It makes it somehow easier for the remaining democratic countries to cooperate and exploit the potential of CBSS to play a stronger role.

This opportunity should be used immediately to deepen cooperation on security and the objective of the region to become one of the most sustainable, prosperous, innovative and competitive regions in the world (Vilnius Declaration, 2021).

Stronger political and citizens' support is needed

CBSS is an important platform for political dialogue and cooperation in the Baltic Sea region. It has the fully support of the governments of the region.

However, we would like the CBSS to play a stronger role and have a stronger support for a deeper and broader cooperation in the current fragile security situation with the support of the peoples in the region.

There is a need for an extended political dialogue and cooperation on not least societal security in everyday life in the region, among other things with focus on food supply, infrastructures and communication that are vital for our societies to function. The cooperation must include the political and operative level and include all actors in the region.

It is necessary to strengthen civil preparedness to endure crises. Engaging civil society organizations, with millions of citizens as members, in crisis preparedness in the region is necessary and vital.

Cooperation must extend to the grass-root level with people-to-people cross-border contacts and projects. Coherence and multi-level strategies should be strong in the Baltic Sea Region.

Balticness

Strong bonds need common values. We must strengthen the spirit of togetherness and collective responsibility in the local communities, and strengthen bonds between the peoples in the CBSS member countries through, among other things, mobility-programmes for citizens. We must try to foster Balticness to protect freedom and independence in the region.

Balticness includes democracy, respect for human rights and rule of law. Balticness is good governance, prosperity and well-being for the citizens. It is an alternative to the Russian society under Putin.

Economy and social cohesion

The Nordic-Baltic region is an important part of Europe. It has the potential to become even stronger in economy and social development. For a region to become strong, it needs social justice and solidarity among its citizens to foster civil resilience. Fairness must prevail to all citizens. Areas that are lagging behind must be revived through cohesion policies. All citizens must feel they are taken care of.

Restore the Baltic Sea

The Baltic Sea is the unifier and lifeblood of the region. Every day 2000 ships at the sea bring goods and people around in the region.

However, the sea is heavily polluted. The Baltic Sea is one of the most polluted seas in the world with thousands of square kilometers of dead seabed. In 50 years, the Baltic countries have had protection and restoration of life in the Baltic Sea on the agenda. Several plans and strategies for restoring the sea have been published, but still the Baltic Sea is pressured by eutrophication, contaminants, litter, plastic waste, and loss of biodiversity, dumped ammunition and other threats.

It is a disaster for the sea. We urgently encourage the governments, HELCOM and CBSS to take decisive actions to restore the sea more than fifty years after signing the Helsinki Convention.

Green transition is another important topic for cooperation. We propose a common strategy for green transition in the region in line with the UN Agenda 2030 and the Paris Agreement. We call for an increased engagement and level of activities, not least creating a sustainable agricultural and industrial system and ensuring sustainable production and consumption systems, including a substantial reduction in emission of harmful substances in the Baltic Sea.

CBSS and civil society

The active participation of civil society and citizens of the region is essential. Good policymaking involves those affected by the decisions.

Civil society organizations have the potential to contribute significantly to shaping and implementing strategies in the Baltic Sea Region. They can provide thematic expertise. They can mobilize and raise awareness. They represent the views of many different groups.

Civil society makes the region stronger and more resilient. In the current geopolitical situation, civil society organizations should be involved in a more systematic way in the different societal processes

in the Baltic Sea region. All key actors must sit around the same table. CBSS needs as many strategic partners as possible to handle the challenges in the region.

CBSS should serve as an interface between the authorities and local activities. Although the activities of CBSS are governmental led, they can only be successful with the involvement of local actors and civil society and the bottom-up approach.

We encourage CBSS to strengthen regional networking among civil society organizations. We think CBSS should further develop a multilevel governance structure for political dialogue, practical cooperation and people-to-people contact with open doors to decision makers.

Best regards,

Jens William Grav,

President of the Baltic Sea NGO Network, Denmark

- EESC Discussion Paper: Baltic Sea Region Security Dialogue, Onward from Vilnius 2023.

Bilag 2

Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
udenrigsministeren@um.dk

13. marts 2024

Kære Lars Løkke Rasmussen,

Koordinationsgruppen for Østersø NGO Netværk, Danmark har drøftet Danmarks formandskab for EU's Ministerråd i andet halvår 2025 og forløbet op til formandskabet.

I lyset af Ruslands aggressive adfærd finder vi, at formandskabet bør være anledning til at sætte Østersøregionen højt på den politiske dagsorden.

Det gælder ikke mindst sikkerhedspolitikken i bred betydning. Østersølandene må samarbejde om at udvikle et bredt og dybt civilt beredskab i Østersøregionen til at imødegå trusler mod landenes samfundssikkerhed med såvel konventionelle som ukonventionelle trusler.

Østersøen et gået fra at være et Fredens Hav til at være et højspændingsområde med et højt konfliktpotentiale i de kommende år, som landene omkring Østersøen bør være forberedte på.

Vi har noteret os Forsvarets Efterretningstjenestes (FE) opdaterede trusselsvurdering fra 1. februar 2024.

FE vurderer at det på nuværende tidspunkt er usandsynligt at Rusland ønsker at udløse en militær konflikt med NATO og at Rusland vil være opmærksom på at undgå at dets militære aktiviteter kommer til at udløse artikel 5, men i takt med Ruslands militære styrkeopbygning, også i Østersøregionen, er det ”sandsynligt, at Ruslands risikovillighed over for NATO-lande vil stige i takt med denne styrkeopbygning”.

Det vurderes som ”meget sandsynligt, at Rusland har en intention om at bruge sine militære magtmidler til at udfordre NATO-lande under tærsklen for artikel 5”.

Udover militære magtmidler har Rusland en række ikke-militære handlemuligheder som hybride trusler og misinformation, krig på kunstig intelligens, falske flag operationer, flygtningekriser, indblanding i demokratiske processer for at så mistillid til medier og myndigheder og ødelæggelse af kritisk infrastruktur som hospitaler og strøm- og energiforsyninger og anden form for destabilisering af samfundene og af befolkningernes daglige liv med demokrati, sundhedsservice, uddannelse, kommunikation, finansielle transaktioner, lov og orden etc.

Det vigtigste mål i en subversiv krigsførelse er civilbefolkningen og dens modstandskraft og tillid til myndighederne. Det er derfor en vigtig komponent i forsvars- og sikkerhedspolitikken at gøre landene og befolkningerne robuste i forhold til et sådant nedbrud i civilstrukturen.

Vi finder det vigtigt at kombinere forsvarspolitik med en bred og dybtgående civil beredskabspolitik omkring begrebet samfundssikkerhed, som gør det muligt effektivt at koordinere indsatserne mod alle typer af sikkerhedsmæssige trusler i Østersøregionen.

Ifølge en artikel i Carnegie Endowment for International Peace er Østersøregionen sårbar over for såvel konventionelle sikkerhedstrusler som angreb på kritisk infrastruktur med udfordringer for politik og økonomi.

Forsvar mod sådanne multidimensionale trusler mod stabiliteten i området nødvendiggør et øget og forbedret samarbejde om sikkerhed i Østersøregionen.

Carnegie Endowment for International Peace skriver bl.a.: ”Successful cooperation among countries in the region is currently inhibited by differing threats perceptions and levels of trust, unclear command structures, and fractured views of security. Thus, the established structures for cooperation in the Baltic Sea Region should reassess their definition of security and include both conventional and unconventional threats, as well as political and economic risks” (1).

Vi anbefaler at Danmark tager disse sikkerhedsmæssige udfordringer op med de øvrige EU-lande snarest muligt frem mod formandskabet næste år med henblik på samarbejde om et stærkt forsvar for landenes samfundssikkerhed i Østersøregionen og i EU.

Med venlig hilsen

Jens William Grav,
Koordinator
Østersø NGO Netværk, Danmark

- (1) Katrine Westgaard: The Baltic Sea Region: A laboratory for Overcoming European Security Challenges. <https://carnegieendowment.org/2023/12/21/baltic-sea-region-laboratory-for-overcoming-european-security-challenges-pub-91312>

Østersø NGO Netværk, Danmark, er et netværk af danske NGO'er fra forskellige sektorer, der arbejder aktivt med en styrkelse af civilsamfundet generelt og civilsamfundets involvering i politiske beslutningsprocesser specifikt. Formålet med netværket er at fungere som et fælles forum for danske foreninger og institutioner fra alle sektorer, der er interesseret i at fremme samarbejdet imellem civilsamfundsorganisationer i Østersøregionen med henblik på at fremme en økonomisk, miljømæssig, kulturel, social, demokratisk og sikkerhedsmæssig bæredygtig udvikling på basis af internationalt anerkendte menneskerettigheder gennem en styrkelse af civilsamfundet og dets involvering i politiske beslutningsprocesser.